

Fiskaaling og spillhiti

Samstarv millum alivinnu og SEV kann fáa stóran týðning fyri alt samfelagið

Meira og meira verður tosað um tørvin á eini landsplanlegging, har myndugleikar, felagsskapir og vinnan í størri mun vita av hvørjum øðrum og samstarva.

Nú alingin tykist at vera komin fyri at verða, gerst alsamt meira greitt, at neyðugt er við størri samstarvi millum hesa vinnuna og okkara orkumyndugleikar, hetta bæði hvat viðvíkir nýtsluni av spillhita og nýtsluni av vatni yvirhøvur til aliendamat

Spurningurin um at brúka avlopshita frá eitt nú elmotorverkem til fiskaalng hevur verið nógv umrøddur í okkara

grannalondum seinastu tíðina. Hvíggja vit í heimsins kendasta aliblaði, »Fish Farming International«,

siggja vit á forsiðu blaðsins, at fransar nú eru farnir at leggja alistøðirnar við síðuna av kjarorkuverkem, soleiðis at teir

vorðið til. Nú verður so biðað eftir einum svari úr landsstýrinum og somuleiðis eftir einum svari frá SEV, sum jú eigur kolvatnið.

Ejler Ejdesgaard heldur fyri, at tað átti ikki verið nakað til hindurs fyri at fingið kolvatn til framleiðsluna, n á hetta vatnið fer fyri skeyti í dag. Men hann víðgongur, at felagið, sum skal ala állin, P/f Allur hevur enn ikki fingið svar frá SEV uppá fyrspurning um loyvi til at brúka vatnið.

Skal bera til

Tað eru annars fleiri ár síðani, at Ejler Ejdesgaard fekk hugskotið til at byrja állaaling í Føroyum. Hann kannaði hesa aling aðrastaðni og kom til ta niðurstøðu, at tað eigur at bera til í Føroyum eisini, og helt, at tað kundi verið áhugavert at fingið nakað burtur úr ta kolvatni, sum í dag fer í havið.

Síðani tá hevur hann brúkt einar hálvthundrað túsund krónur til fyrireikingarnar og hevur Ráðgevað verkfrøðingafelagið »Teknocon« gjørt projektið.

Vit hava hugt nærri at projekтинum og skulu vit her stutt gera ein saman-drátt:

Heitt vatn grundarlagið

»Møguleiki er at nýta kolvatnið frá elverkinum á Sundi at ala áll í. Hetta kolvatnið er 20-25 °C heitt, og állurin veksur

best við einum hita uppá uml. 25 °C.

Ætlanin er at byrja við einum anleggi, sum framleiðir uml. 20 tons av álli um árið. Eitt slíkt anlegg skal nýta uml. 100 m³ av vatni um tíman, og hetta svarar til, hvat ein motorur á elverkinum framleiðir.

Av tí, at so stórt vatn-nøgdur skulu nýtast, er eingin mogleiki fyri búskaparligum rakstri um ein ikki fæ upphitað vatn ókeypis.

Innflyta áll

Fyri at ala áll, er neyðugt at innflyta livandi áll, tí állur fæst ikki at yngla undir aliumstøðum. Vanligt er at nýta glasáll, sum vigar uml. 0,3 g. pr. stk., men av tí at trupulleikar eru við at fáa glasállin at veksa, verður her byrjað við at keypa »setiáll«, sum er vandur at eta, og er vaksin til 1-50 g. pr. stk.

Fyri at fáa besta prisin, og fyri lættari at sleppa av við állin, er best um állurin verður royktur áðrenn seldu. Við einum fódurprisi uppá uml. 6 kr./kg. og einum prisi á royktum álli uppá uml. 84 kr./kg. ella meir, kann roknast við, at projektið kann bera seg frá byrjan.

Samlaðu íløgurnar til eina tilika álla-alistøð vóru í 1982 1,5 mió. kr.

Av tí at ongar inntøkur verða fyrsta árið fyrr enn langa tíð eftir byrjan, var tað neyðugt við um 820.000,— kr. í rakstrarfíggjng.

Ein fortreyt fyri at fáa

anleggið í gongd á besta hátt er, at leiðararnir kunna seg um manna-gongdina viðv. állaaling. Avtala er við Vandkvalitetsinstituttinum, at henda kunning kann fáast frá teimum.

Eisini eiga serkøn fólk frá t.d. Vandkvalitetsinstituttinum at vera við í innkoyringartíðini, tá anleggið verður tikið í nýtslu.

Sunt og trygt virki

— Nú vóni eg so at fáa loyvi at byrja, tí her talar alt fyri einum sunnum og tryggum virki, ið kann leggja nakað eftir seg til samfelagið. Í fyrstani verður bert talan um eitt til tvey arbeiðspláss, men taka vit so gooskingina við tvs. rokning av állinum, so verður helst talan um fleiri arbeiðspláss innap állaaling og viðgerð í framtíðini. Men vit mugu sleppa í gongd nú, tí vit hava biðað nógv leingi. Nú vóni eg so bert ikki, at SEV fer at nokta okkum at brúka kolvatnið. Tað skuldi tó verið óhugsandi, nú tað fer fyri skeyti í dag.

Hvat viðvíkur állaynglinginum so heldur Ejler, at tað í framtíðini fer at bera til bert at brúka glasáll, sum verður tikin í Føroyum og heilt sleppa undan at innflyta áll. Tá verður so gjørligt at betra enn meira um rakstrarúrslitið og vit minka samtiðis um innflutningin av rávøru til framleiðsluna.

jan

Arbeitt hevur verið við ætlan at brúka spillhitan frá verkinum á Sundi til aliendamat á eini stóraroyndarstöð, sum verður undir ta almenna eins og Fiskaaling. Her á Sundi verður so ætlanin at ala nýggj fiskasløg, sum krevja nógv heitt vatn. Enn er eingin avgerð tikin um slíka royndarstöð.

kunnu brúka kolvatnið til aling av tilikum fiskasløgum, ið krevja rættiliga heitt vatn.

Føroyingar í Noregi

Herfyri var stór stevna í Noregi, har hesin spurningur varð umrøddur og millum teir 100 luttakararnar vóru eisini 12 umboð úr Føroyum. Tey vóru frá Fiskaaling, Orkuráðnum, Havbúnaðarfelagnum, Nevndini viðv. Fiskaaling og øðrum.

Tað hevur verið arbeitt nakað við spurninginum um at brúka avlopshita frá eitt nú verkinum á Sundi til aling. Hetta hevur eisini verið roynt. M. a. hevur Knút Nolsøe í Havn gjørt royndir við at klekja hummara í kørur, nærhendis Sundsverkinum, har hann so brúkti kolvatnið til at hita sjógv upp við.

Í blaðnum í dag er so Framhald á síðu 14

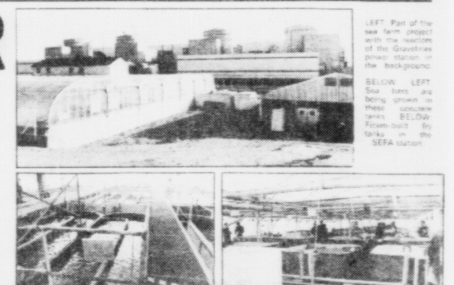
Knút Nolsøe, alari, gjørdi herfyri royndir við at klekja hummara við at brúka kolvatn frá elverkinum á Sundi. Tann royndin eydnaðist væl. Her siggja vit kørini við hummaranum í

fish farming INTERNATIONAL

MONTHLY £1.00

FEBRUARY 1985, VOLUME 12 No. 2

POWER PLANT SEA FARM OPENED IN FRANCE

LEFT: Part of the sea farm project with the location of the Grandville power station in the background.

BELOW LEFT: Sea bass are being grown in their concrete pens. RIGHT: A salmon tank at the SEFA station.

Í útöndunum verða fleiri royndir gjørdar við at brúka spillhitan til aling. Hetta er forsiðan á seinasta nummarinum av Fish Farming International og snýr tað seg um fransar, sum leggja alistøðir við síðuna av kjarorkuverkem